

Valitsemissektori rahandusstatistika revisjon 2026. aastal

23. septembril 2026 avaldas statistikaamet valitsemissektori rahanduse revideeritud statistika. Ümberarvestuse käigus uuendati aastate 2022–2025 näitajaid. Tegemist on iga-aastase revisjoniga, kus võetakse arvesse uuenenud andmed ja vajaduse korral tehakse metoodilisi muudatusi.

Revisjoni raames uuendati metoodikat ka ülemäärase eelarvepuudujäägi menetlusest (ingl Excessive Deficit Procedure ehk EDP) saadud soovitude järgi. EDP käigus auditeerib Eurostat liikmesriikide valitsemissektori rahandusstatistika arvestamise metoodikaid ja annab soovitusi riikide andmete võrreldavuse tagamiseks.

Revisjonis läksid arvesse järgmised uuenenud andmeallikad:

- 2022. aasta kohta koostatud pakkumise ja kasutamise tabelid;
- 2025. aasta kohta auditeeritud saldoandmike andmed;
- teistes allikates toimunud muudatused ja täpsustused.

Revisjoni käigus tehtud peamised muudatused olid järgmised:

- täpsustati põllumajandustoetuste arvestamise metoodikat;
- korrigeeriti välismaiste toetuste vahendamise arvestust;
- täpsustati põhivara soetuste andmeid;
- osa üksusi klassifitseeriti institutsionaalsete sektorite vahel ümber;
- muudeti mootorsõidukimaksu ja mootorsõiduki registreerimise tasu kajastamise metoodikat;
- rakendati Eurostati antud juhised.

Revisjoni kogumõju valitsemissektori eelarve üle-/puudujäägile ning võlale on aastati erinev.

Valitsemissektori eelarve puudujääk muutus revisjoni tulemusena kõigil revideeritud aastatel ehk aastatel 2022–2025, kuid enim avaldas revisjon algandmetes tehtud täpsustuste tõttu mõju 2025. aasta näitajale.

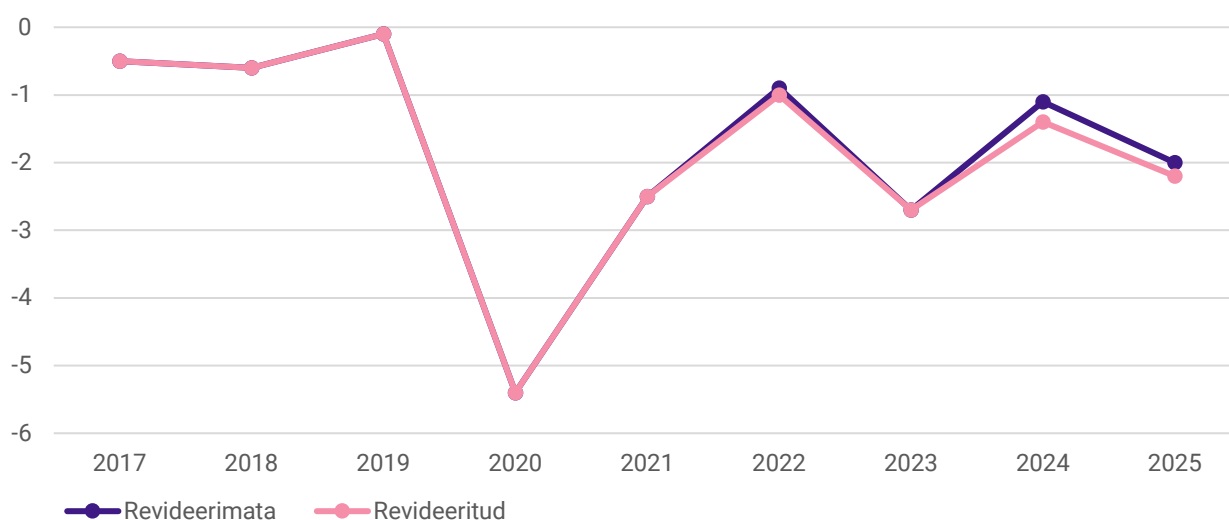
Valitsemissektori eelarve puudujääk suurenes 2025. aastal 114 miljoni euro võrra ja oli –2,2% sisemajanduse koguproduktist (SKP) (tabel 1 ja joonis 1). Valitsemissektori võlg suurenes aastatel 2024–2025. SKP revisjoni tõttu muutus valitsemissektori võla suhe SKP-sse ka aastatel 2022–2023 (tabel 3 ja joonis 2).

Valitsemissektori eelarve üle-/puudujäägi revisjon

Tabel 1. Valitsemissektori eelarve üle-/puudujääk enne ja pärast revideerimist, 2022–2025

	Üle-/puudujääk enne revisjoni, mln eurot	% SKP-st enne revisjoni	Üle-/puudujääk pärast revisjoni, mln eurot	% SKP-st pärast revisjoni	Erinevus, mln eurot	Erinevus protsendipunktides
2022	-329,3	-0,9	-372,6	-1,0	-43,3	-0,1
2023	-1 020,1	-2,7	-1 046,2	-2,7	-26,1	0,0
2024	-457,9	-1,1	-552,5	-1,4	-94,6	-0,3
2025	-825,0	-2,0	-939,0	-2,2	-114,0	-0,2

Joonis 1. Valitsemissektori eelarve üle-/puudujäägi suhe SKP-sse enne ja pärast revideerimist, 2017–2025

Tabelis 2 on valitsemissektori eelarve üle-/puudujäägi revisjoni muutused tehingu kaupa.

2022. aasta valitsemissektori üle-/puudujäägi revideerimist mõjutasid nii pakkumise ja kasutamise tabelite arvesse võtmine kui ka metoodilised muudatused. Täpsustati põllumajandustoetuste metoodikat ja korrigeeriti nende arvestust. Kulutehingutest mõjutas muudatus subsiidiume (D.3) ja kapitalisiirdeid (D.9) ning lisaks 2022. aastale ka 2023.–2025. aasta statistikat.

Tulutehingu D.75 ehk mitmesuguste jooksvate siirete 2022.–2024. aasta näitajate revisjoni mõjutas välismaiste toetuste vahendamise arvestuse korrigeerimine. Kulutehingu P.5 ehk kapitali kogumahutuse 2023.–2025. aasta näitajate revideerimist aga mõjutas põhivara soetuste andmete täpsustamine. Samuti mõjutas kapitali kogumahutuse (P.5) ja sama palju ka tulutehingu P.12 ehk enda lõpptarbeks valmistatud toodangu aastate 2023–2025 näitajate revideerimist omatarbeks toodetud tarkvara algandmete täpsustamine.

2024. ja 2025. aasta statistika revideerimist mõjutas ka see, et üksusi liigitati EDP 2025. aasta dialoogvisiidi tegevuspunkti ja regulaarse üksuste klassifitseerimise analüüsi alusel ümber valitsemissektoris. Ümberklassifitseerimise mõju on tehingute ja üksuste kaupa erinev.

Eurostatilt saadud juhiste tõttu muutus 2025. aastal mootorsõidukimaksu ja mootorsõiduki registreerimise tasu kajastamine. Enne revideerimist kajastus nii mootorsõidukimaks kui ka registreerimistasu täies ulatuses tulutehingu D.5 ehk jooksvate tulumaksude, omandimaksude jne all, kuid pärast revideerimist kajastub nii registreerimistasu kui ka juriidiliste isikute tasutud mootorsõidukimaks tulutehingu D.2 ehk tootmis- ja impordimaksude all. Füüsiliste isikute tasutud maks kajastub endiselt tulutehingu D.5 (jooksvad tulumaksud, omandimaksud jne) all. Mootorsõidukimaksu ja mootorsõiduki registreerimise tasu kogusummad jäid revisjoni käigus samaks.

Tabel 2. Valitsemissektori eelarve üle-/puudujäägi muutus tehingu järgi miljonites eurodes*, 2022–2025

	ESA 2010** kood	Nimetus	2022	2023	2024	2025
Tulu	P.12 + P.131	Toodang enda lõpptarbeks pluss maksed muu turuvälise toodangu eest	0,0	–37,6	–18,8	–25,0
Tulu	D.2	Tootmis- ja impordimaksud	0,0	0,0	0,0	94,3
Tulu	D.41	Intressid	0,0	4,0	0,0	–1,9
Tulu	D.42	Ettevõtjate jaotatud tulu	0,0	0,0	0,0	0,1
Tulu	D.44	Muu investeerimistulu	0,0	0,0	0,0	0,3
Tulu	D.45	Rent ja üür	0,0	0,0	0,0	0,0
Tulu	D.5	Jooksvad tulumaksud, omandimaksud jne	0,0	0,0	0,0	–94,3
Tulu	D.61	Netosotsiaalmaksud	0,0	0,0	0,0	0,0
Tulu	D.72	Kahjukindlustuse nõuded	0,2	0,0	0,1	5,2
Tulu	D.74	Jooksev rahvusvaheline koostöö	0,0	2,2	–3,7	25,2
Tulu	D.75	Mitmesugused jooksvad siirded	–30,2	–44,6	–109,0	8,2
Tulu	D.92	Investeeringutoetused (saadavad)	14,2	28,5	53,5	171,3
Tulu	D.99	Muud kapitalisiirded (saadavad)	0,0	0,0	0,0	–0,9
Tulu		KOKKU	–15,8	–47,4	–77,9	182,5
Kulu	P.2	Vahetarbimine	0,0	6,2	10,1	–6,0
Kulu	P.5	Kapitali kogumahutus	0,0	–51,4	–26,1	119,9
Kulu	NP	Mittetoodetud vara soetamine miinus realiseerimine	0,0	0,0	0,0	–3,2
Kulu	D.1	Hüvited töötajatele	0,0	0,0	4,1	9,8
Kulu	D.29	Muud tootmismaksud	0,0	0,2	0,1	0,1
Kulu	D.3	Subsiidiumid	–1,5	–27,0	–14,5	–18,9
Kulu	D.41	Intressid	0,0	0,0	0,0	0,1
Kulu	D.51	Tulumaksud	0,0	0,0	0,0	0,0
Kulu	D.62	Sotsiaaltoetused, v.a mitterahalised sotsiaalsiirded	0,0	0,0	0,0	0,2
Kulu	D.63	Mitterahalised sotsiaalsiirded	0,0	0,0	–1,0	–31,4
Kulu	D.71	Kahjukindlustuse netopreemiad	0,1	0,0	0,0	5,3
Kulu	D.74	Jooksev rahvusvaheline koostöö	0,0	0,0	0,0	17,6
Kulu	D.75	Mitmesugused jooksvad siirded	–3,7	–2,2	–0,3	8,5
Kulu	D.76	Käibemaksu- ja kogurahvatulupõhised EL-i omavahendid	0,0	0,0	0,0	0,0
Kulu	D.92	Investeeringutoetused (makstavad)	32,4	52,9	44,5	194,6
Kulu	D.99	Muud kapitalisiirded (makstavad)	0,0	0,0	–0,4	0,0
Kulu		KOKKU	27,4	–21,4	16,6	296,5
	B.9	Netolaenuandmine (+) / Netolaenuvõtmine (–)	–43,3	–26,1	–94,6	–114,0

* Ümardamise tõttu võivad väärtuste koondandmed liidetavate väärtuste summast erineda.

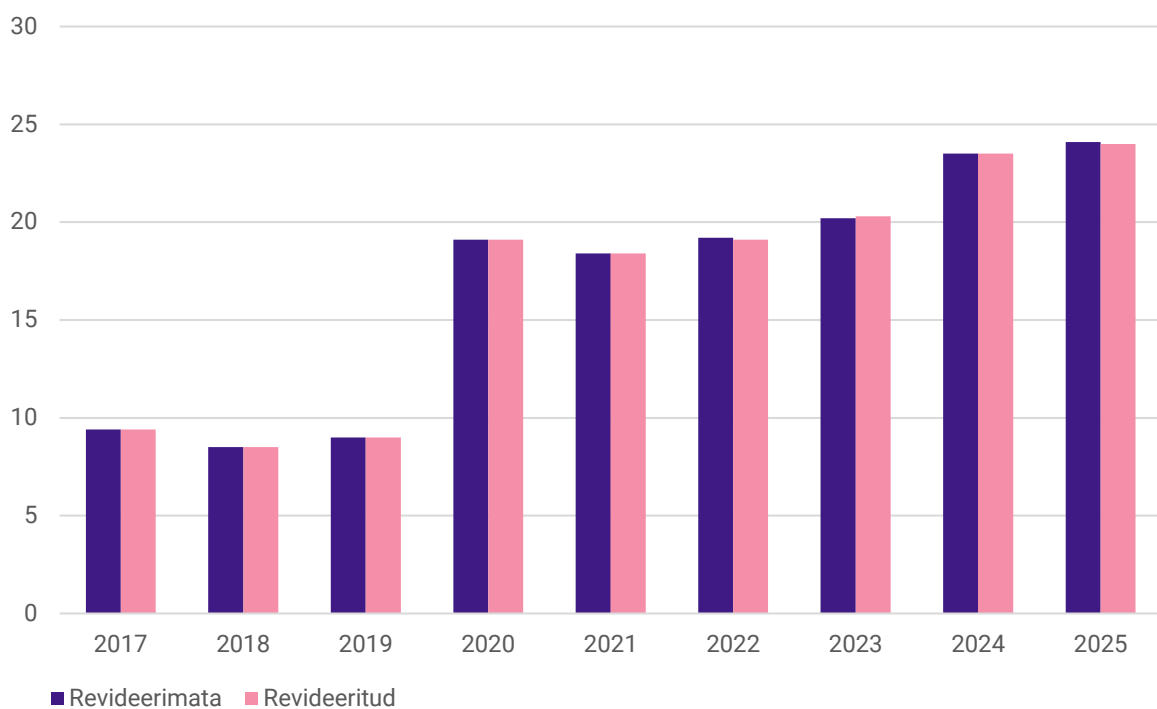
** Euroopa rahvamajanduse ja regionaalse arvepidamise süsteem 2010.

Valitsemissektori võla revisjon

Tabel 3. Valitsemissektori võlg enne ja pärast revideerimist, 2022–2025

	Võlg enne revisjoni, mln eurot	% SKP-st enne revisjoni	Võlg pärast revisjoni, mln eurot	% SKP-st pärast revisjoni	Erinevus, mln eurot	Erinevus protsendi-punktides
2022	6 965,1	19,2	6 965,1	19,1	0,0	-0,1
2023	7 736,3	20,2	7 736,3	20,3	0,0	0,1
2024	9 353,1	23,5	9 358,8	23,5	5,7	0,0
2025	10 035,2	24,1	10 046,5	24,0	11,3	-0,1

Joonis 2. Valitsemissektori võla suhe SKP-sse enne ja pärast revideerimist, 2017–2025

Tabel 4 näitab valitsemissektori võla muutust tehingu kaupa.

Tabel 4. Valitsemissektori võla muutus tehingu järgi miljonites eurodes*, 2022–2025

ESA 2010** kood	Nimetus	2022	2023	2024	2025
AF.2	Sularaha ja hoiused	0,0	0,0	0,0	0,0
AF.3	Võlaväärtpaberid	0,0	0,0	0,0	–0,9
AF.4	Laenud	0,0	0,0	5,7	12,2
	Võlg kokku	0,0	0,0	5,7	11,3

* Ümardamise tõttu võivad väärtuste koondandmed liidetavate väärtuste summast erineda.

** Euroopa rahvamajanduse ja regionaalse arvepidamise süsteem 2010.

Valitsemissektori võlg aastatel 2022–2023 ei muutunud. 2024. aastal muutus võlg Euroopa Finantsstabiilsuse Fondi (EFSF) laenuandmete korrigeerimise tõttu ja 2025. aastal andmeallikates toimunud muudatuste tõttu. 2024. ja 2025. aasta statistika revideerimist mõjutas ka üksuste ümberklassifitseerimine valitsemissektoris. Ümberklassifitseerimise mõju on tehingute ja üksuste kaupa erinev.